

Становище

от

Професор д-р *Ромео Александров Смилков* - пианист

Преподавател по Пиано и История на клавирното изкуство

Академия за Музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив

професионално направление

8.3. Музикално и Танцово изкуство

по

конкурс за придобиване на

академична длъжност „**професор**“

по професионално направление

8.3. Музикално и Танцово изкуство

с кандидат

доц. д-р Албена Георгиева Кехлибарева - Стоянова

Художествено-творческата дейност на *Албена Кехлибарева - Стоянова* се явява **уникална зона** на висше интерпретаторско изкуство и концертна практика на певица, съпровождаща сама своите вокални изпълнения в творби за глас и пиано, обусловено от траен интерес както към многопластовостта на клавирната субстанция, така и към неповторимостта на вокалната емисия. Не мога да обхвана в пълнота обемната дейност на артиста Албена Кехлибарева, дори и при не бегъл анализ на отделните програми и изследвания-проекти впечатлява изключителното отдаване на немскоезиковата вокална традиция. Всеотдайно отдаване на пропагандиране на музиката на творци като *Хуго Волф, Густав Малер и Макс Регер*. Още повече, че в тази своя дейност,

която тя превръща в мисия, Кехлибарева развива в академичните пространства на НБУ, включвайки и свои студенти от класа по камерно пеене и камерна музика. Дейност, която е в контекста на судържанието и целите на артистичното обучение, застъпено в Департаментът Музика в Нов Български университет, където от 25.05.2005 год. преподавателят Албена Кехлибарева е доцент по камерно пеене и камерна музика.

В своята дейност, след 2005 година, доц. Албена Георгиева Кехлибарева- Стоянова в зависимост от нивото и разбиране на студентите и съобразно учебната програма, обогатява академичната дейност с активно насочване към европейската класическа камерна и вокална музика, с акцент на актуалната творческа мисъл на 20-ти и 21-ви век, с цел поддържане на творческа мотивация у тях. Несъмнен връх в реализацията на отделните програми и методи на обучение, които са въведени във връзка с работата като преподавател на доц. Албена Кехлибарева е и записната реализация на учебно помагало за студенти по музика на НБУ, включващо видеоклипове от световната класика и български композитори. Обширна зона от този творческо-учебен продукт са записи на творби от немкоезиковата романтична и постромантична традиция (Ф. Менделсон, Х. Волф, Р. Вагнер, М. Рeger) и съвременни творци като От. Респиги, Я. Сибелиус, Е. Денисов, Л. Берио, М. Ландовски, Д. Христов, Г. Минчев, Ив. Спасов, Г. Арнаудов, Юл. Ценова, Д. Наумов и др.

От 2015 година доц. Албена Кехлибарева-Стоянова е и **Доктор** по Професионално направление 8.3. Музикално и Танцово изкуство с впечатляващ дисертационен труд – *“Някои естетически, артикулационно-фонетични и ансамблови проблеми в интерпретацията на „LIED“ от епохата на романтизма и постромантизма – XIX –XX век.“*

Богатият емпиричен интерпретационно-теоретичен материал естествено води до богато хабилизационно обобщение.

Изследователската професорска разработка на доц. доктор Ал. Кехлибарева-Стойнова „*Макс Регер и пространството на органната песен до първата световна война*“ се състои от **Увод**, **Седем глави**, зона, наречена от нея, **Вместо Заключение**, Библиографска **Литература** и **Опис** на разгледани **дисертации** – общо **320** страници.

Опора на хабилитационното изследване, освен изключителният творчески опит, е обширната библиографска литература. Тя включва **16** страници на опис на монографии и дисертации на *кирилица* и **7** на *латиница*. Това са зоната между страници 289-311 в изследването.

Важни приложения към хабилитационния труд са **9** (девет) учебни пособия на докторантката.

Прецизен поглед е отправен в *Първа глава* към биографията и творчеството на композитора **Макс Регер**. Очертават се интересни корелативните връзки между пулсации в жизнения път и композиционите достижения на видния немски творец.

Във *Втора глава* (с. 95-127) доктор Албена Кехлибарева вплита интригуваща информация за някои от най-изявените възпитаници на Макс Регер. Проследява се как **27** (двадесет и седем) млади творци от много страни получат при обучението при него изграждане на многостранни по обхват познания из областта на теория на музиката, композиционното и интерпретационно изкуство, както и приложението им в **музикалната култура на Европа** в следващите години на ХХ век.

Трета глава (с. 128-189) развива и обобщава информация за оркестровата песен от 19-ти и началото на 20-ти век. И по-специално изследователката дава своите многостранни по обхват познания из областта на **Оркестровата песен** при Хуго Волф, Густав Малер, Александър фон Цемлински, Рихард Щраус, Ян Сибелиус.

В *Четвърта глава – централна в изследването* (с. 190-251) – Албена Кехлибарева анализира развитието на **Органната песен** от края на 18-ти век до началото на 20-ти век.

Хабилитационният труд *Пета глава* в пространството на с. 252-261 са очертани сакралните измерения/деменсии в светските опуси на жанра „*Lied*” при Макс Регер, дадена е и информация за положението, относно изпълнението на неговата музика в България от изпълнители като проф. д-р Димитър Цанев, проф. Анатоли Кръстев, проф. Евгения-Мария Попова и Велика Цонкова, Проф. Красимир Тасков и Велислава Георгиева, някои от водещи български органисти – Велин Илиев, д-р Сабин Леви – автор на електронни студии за Регер, Янко Маринов – с Регерови програми и други, действащи извън България органисти като Янка Хекимова (Париж), Петър Шопов (Любек), Виолета Попова (Рейкявик), Мария Байданова (Виена), Елена Койчева (Лайпциг).

Панорама на песните на немския творец Макс Регер за глас и пиано (орган или хармониум) се представя от д-р Албена Кехлибарева в *Шеста глава* на изследването – с. 262-268. Тази полезна информация естествено прелива в практичните изпълнителски наблюдения, съвети и решения, които представя органистката и певицата Кехлибарева, които развива в *Седма/последна глава* на хабилитационния труд.

В заключение: Най-ценното на теоретичното изследване „Макс Регер и пространството на органната песен до Първата световна война“ е, че се развива на уникалния личен изпълнителски и педагогически опит и то от зоната на **петелементното интерпретаторско навлизане** на доцент д-р Албена Кехлибарева – като певец, пианист, педагог, научен изследовател и продуцент.

Десетилетия пианистът, певецът и транскрипаторът работят за да бъде пред нас едно постижение, надхвърлящо по своя замах рамките на българската музикална традиция в пропагандиране на стойностните

ценности на немската и австрийска музикална мисъл. Това позволява решителност в по своята същност иновационни търсения на доктор Албена Кехлибарева в задълбочено навлизане в изпълнителската и педагогическа проблематика на изследваната зона – **Органната песен на Макс Регер**. Разгръщане на многообемна интерпретаторска и пропагандаторска концертна и записна дейност в България, Европа и Азия (Китай, Монголия, Япония).

Убедено предлагам да бъде присъдена академична длъжност „Професор” на уважаемия колега, певицата и пианистката *Албена Георгиева Кехлибарева-Стоянова*.

1 август 2018 г.

проф. д-р Ромео Смилков – пианист